

MEHDİ İSMAYILOV

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası
E-mail: mehdi.ismayilov75@gmail.com

AZƏRBAYCAN XORVATİYA MÜNASİBƏTLƏRİ

Maqalədə Azərbaycanın Xorvatiya ilə münasibətlərinin qurulması və inkişafı prosesi təhlil olunmuşdur. Xorvatiya Azərbaycan münasibətləri qarşılıqlı maraqlar, regional və beynəlxalq sülhün və təhlükəsizliyin təmin olunması istiqamətində inkişaf edir. Hər iki ölkə oxşar geosiyasi regionlarda yerləşmiş və hərbi təəcülə məruz qalmışdır. Lakin Xorvatiya təacüdüzlər qarətaraq Avropaya inteqrasiya ədə bilmişdir. Xorvatiyanın yerləşdiyi regionda sülhün olması onun davamlı inkişafını dəstəkləyir. Xorvatiya və Azərbaycan geniş iqtisadi əməkdaşlıq imkanlarına malikdir və bu imkandan istifadə edirlir. İki ölkənin enerji sahəsində əməkdaşlığı regionda sabitliyi möhkəmləndirir. Azərbaycan Xorvatiya ilə regional və global təhlükəsizlik məsələləri, müdafiə sahəsində, hələ də diplomatik kadrların hazırlığı istiqamətində ədə əməkdaşlıq edir. Maqalədə hər iki ölkənin dövlət rəhbərlərinin qarşılıqlı səfərləri və imzalanmış sənədlər də öyrənilmişdir.

Açar sözlər: *hökumətlərarası əməkdaşlıq, prezidentlərin səfəri, iqtisadi əməkdaşlıq, təhlükəsizlik.*

Balkan regionu özünün qeyri-stabilitliyi və etnik müxtəlifliyi ilə Avropanın digər bölgələrindən fərqlənir. "Balkan" türk sözü olub "dağlıq ərazi" mənasında işlənib və türklər tərəfindən Bolqarıstan ərazisindən keçən qərbdən şərqə doğru uzanan dağ silsiləsinə verilib. "Balkan" adı ilk dəfə XV əsrdə Qərbdə bu dağ silsiləsinin adlandırmaq üçün istifadə edilirdi.

XX əsrin sonlarında regionda yerli daxili münaqişələr, ziddiyyətlər, inqilablar, hərbi çevrilişlər, soyqırım, müəyyən etnik qrupların kütləvi şəkildə qovulub çıxarılması, terrorizm və digər amillər Balkanlarda sülhün bərqərar olmasına imkan vermirdi. Qərbi Balkanlar böyük dövlətlərin qarşılıqlı münasibətlərində həssas və qeyri-stabil bölgə kimi xüsusi yer tuturdu [22]. Qərbi Balkanlar Avropanın mühüm hissəsi olub, dünyada sülhün və təhlükəsizliyin təminatı üçün mühüm potensiala malikdir. "Qərbi Balkanlar" termini XX əsrin 90-cı illərində keçmiş Yuqoslaviya ərazisində silahlı münaqişələr baş verən zaman yarandı. Bu termin onun ərazisində yaranmış dövlətlər, eləcə də Albaniyanı əhatə edir [21]. Yuqoslaviya dağıldıqdan sonra onun tərkibindən çıxan dövlətlər Avropa İttifaqına inteqrasiyanı xarici siyasətlərinin əsas istiqamətinə çevirdilər. 2013-cü ildə Xorvatiya Avropa İttifaqına üzv oldu.

Azərbaycan dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra özünün konstitusiyası, beynəlxalq hüquq normaları əsasında dünya dövlətləri ilə məhriban münasibətlər sistemində daxil oldu. Cənub-Şərqi Avropa dövlətləri ilə münasibətlərin yeni mərhələdə inkişaf etdirilməsi xarici siyasətin əsas istiqamətlərindən birinə çevrildi.

Qərbi Balkan dövlətləri içərisində Azərbaycanın six münasibətlər saxladığı ölkələrdən biri Xorvatiya idi. Cənub-Şərqi Avropada Xorvatiyanın daimi sülh, sabitlik və inkişafın təmin olunmasında rolu böyük idi. Xorvatiya Aralıq dənizi, Mərkəzi Avropa

və Dunay regionu ölkəsi olmaqla coğrafi cəhətdən strateji üstünlüklərə malikdir. Bu üstünlük ölkənin Avropa İttifaqına inteqrasiyasında və iqtisadi inkişafında mühüm əhəmiyyətə malik idi [23].

Xorvatiya Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini ilk tanıyan Avropa dövlətlərindən biridir. Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi Xorvatiya tərəfindən 1991-ci il dekabrın 28-də tanınmış, iki ölkə arasında diplomatik münasibətlər isə 1995-ci il yanvarın 26-da qurulmuşdur [7].

Xorvatiya ilə Azərbaycan arasında diplomatik-siyasi münasibətlərin inkişaf etdirilməsi, müqavilə-hüquq bazasının yaradılması zəruri idi. Bu baxımdan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Xorvatiyaya rəsmi səfəri mühüm siyasi əhəmiyyətə malik idi. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Xorvatiyaya ilk rəsmi səfəri 2005-ci il iyunun 10-12-də etdi. Bu Qərbi Balkan regionuna ilk rəsmi səfər idi. Qərbi Balkan dövlətləri içərisində ilk rəsmi səfərin Xorvatiyaya olması Azərbaycanın iktidarəli münasibətlər verdiyi əhəmiyyətin göstəricisi idi. Səfər zamanı iyunun 10-da Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi ilə Xorvatiya Respublikasının Xarici İşlər və Avropaya İnteqrasiya Nazirliyi arasında əməkdaşlıq haqqında Protokol imzalandı. Protokola əsasən hər iki ölkə arasında iktidarəli siyasi əlaqələrin inkişafı, qarşılıqlı maraqların həlləndirilməsi və regional məsələlər, tərəflər arasında imzalanmış sənədlərə əməl olunması haqqında informasiya mübadiləsinin aparılmasını əsas tutaraq məsləhətləşmələr həyata keçirəcəkdə [3].

Sənədlərin imzalanmasından sonra keçirilən matbuat konfransında Prezident İlham Əliyev çıxış edərək Xorvatiya ilə Azərbaycan arasında oxşarıqları, hər iki dövlətin uzun müddət digər ölkələrin bir hissəsi olması və hərbi təəcülə məruz qaldıqlarını vurğuladı. Prezident İlham Əliyev bildirdi ki, Balkanlarda sülhün bərpa olunması baş versə də, bunu Cənubi Qafqaz haqqında demək olmaz. Dövlət başçısı İlham Əliyev Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə toxunaraq qonşu Ermənistan tərəfindən Azərbaycan torpaqlarının işğal olunduğunu bəyan etdi: "Bunun üçün də bahana Azərbaycanca yaşayan ermənilərin "qorunması" məsələsi olmuşdur. Lakin Dağlıq Qarabağdakı erməniləri qorumağa ehtiyac yox idi, çünki ermənilər bizim ölkədə yüz əlli ildən çox yaşamışdılar və heç vaxt problemləri olmamışdır. Əsil səbəb isə Azərbaycanın ərazisini işğal etmək olmuşdur və ermənilər xarici yardım hesabına buna nail ola bildilər. Biz Dağlıq Qarabağda yaşayan ermənilər üçün dünyada mövcud olan ən yüksək muxtariyyət statusunu və təhlükəsizlik zəmanətinin verilməsini hazırkıq. Bu, bizim ədə biləcəyimiz maksimum güzəştədir. Biz əminlik ki, burada, Xorvatiyada olduğu kimi, Azərbaycanda da ədalət bərpə ediləcək və torpaqlarımız işğaldan azad olunaçaqdır" [1].

Xorvatiya Prezidenti Stipe Mesiç Yuqoslaviyada baş verən müharibənin torpaq iddiaları ilə bağlı olduğunu, Serbiyanın vaxtilə öz ərazilərini Xorvatiya, Bosniya və Herseqovinanın hesabına genişləndirməyi planlaşdırmasına baxmayaraq, respublikalarının sərhədlərinin zərər qədar də dəyişmədiyini, işğal olunmuş torpaqlarının bir hissəsini hərbi yolla, qalan ərazilərinin isə inteqrasiya yolu ilə qaytarıldığını vurğuladı. Stipe Mesiç qarşılıqlı şəkildə nümayəndəliklərin açılmasına da diqqət yetirdi: "Övvelca biz ölkələrimizdə fəxri konsulluqlar açmalıyıq. Sonrakı mərhələdə isə, qarşılıqlı əməkdaşlıq sahəsində irəliləyiş ədə edilməklə, fəxri konsulluq səviyyəsində olan nümayəndəliklərimiz səfərlilik səviyyəsində qaldırılacaqdır. Prezident mənə gələcəkdə neftdən alınacaq gəlirlərin və onun daşınmasından ədə olunacaq vəsaitlərin səviyyəsində haqqında məlumat verdikdən sonra bir də gördüm ki, Azərbaycanın bu sahədəki çəkisi çox artacaqdır. Beləliklə, qarşılıqlı əməkdaşlığımızın daha da genişləndirilməsi üçün ələvə imkanlar açılacaqdır. Ölkəmiz yeni Norveç olacaqdır" [1].

Tədqiq olunan illərdə Azərbaycanla Xorvatiya arasında diplomatik-siyasi sahədə münasibətlərin daha da inkişaf etdirilməsi üçün mühüm addımlar atıldı. Bu baxımdan Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər naziri E.Məmmədyanovun 2007-ci il sentyabrın 4-6-da Xorvatiyaya rəsmi səfəri əhəmiyyətli idi.

Xorvatiya Respublikasını Prezidenti S.Mesiçin Azərbaycan rəsmi səfəri 2007-ci il oktyabrın 2-3-də oldu. Səfər zamanı Azərbaycan Respublikası və Xorvatiya Respublikası Prezidentlərinin Birgə Bəyannaməsi imzalandı. Bəyannamədə tərəflər yalnız ikitərəfli münasibətlər çərçivəsində deyil, regional və global təhlükəsizliyin gücləndirilməsi üçün əməkdaşlığın zəruriliyini vurğulayıb, BMT-də islahatların aparılmasına xüsusi diqqət yetirməyə, təşkilatın üzvü olan dövlətlər, bər tərəfdən, global istislahatın və onun potensial təhlükə yaradan təsirlərinin azaldılmasına yönəlməyə və digər tərəfdən, bütün ölkələrin sərbəst bazar şərtləri ilə enerji əldə etmək imkanının təmin olunması üçün birgə səylərin göstərilməsinə çağırıldı [10, s. 32-33].

Səfər zamanı oktyabrın 2-də Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin Diplomatik Akademiyası ilə Xorvatiya Respublikası Xarici İşlər və Avropa İnteqrasiya Nazirliyinin Diplomatik Akademiyası arasında əməkdaşlıq haqqında Protokol imzalandı. On maddədən ibarət olan protokolda tərəflər diplomatik kadrların hazırlığı, onların ixtisas keyfiyyətinin yüksəldilməsi sahəsində əməkdaşlığın yaradılması və inkişaf etdirilməsi niyyətində olduqlarını bəyan edərək hər iki ölkənin diplomatik xidmətləri arasında münasibətlərin möhkəmləndirilməsini ifadə etdilər. Əməkdaşlığın əsas prioritet sahələri kimi gənc diplomatların xarici siyasət, beynəlxalq münasibətlər, beynəlxalq hüquq, beynəlxalq iqtisadi münasibətlər və politologiya sahələrində ixtisas hazırlığının və keyfiyyətə saviyyəsinin yüksəldilməsi müəyyənləşdirildi [11, s. 980-981].

Araşdırılan illərdə xarici işlər nazirləri səviyyəsində görüşlər keçirilib, məsləhətləşmələr aparılırdı. 2008-ci il sentyabrın 22-də Xarici İşlər naziri Elmar Məmmədyanov Nyu-Yorkda xorvatiyalı həmkarı Qordon Yandrokoviç ilə görüşdü. E.Məmmədyanov regional münasibətlər haqqında danışıraq onları "dondurulmuş" olmadığını, regional təhlükəsizlik üçün təhdid yaratdığını, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin yalnız Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həllinin mümkünlüyünü vurğuladı [12, s. 464].

Azərbaycanla Xorvatiya arasında diplomatik-siyasi münasibətlərin inkişafında dövlət başçıların qarşılıqlı rəsmi səfərləri mühüm rol oynayırdı. 2012-ci il mart ayının 12-13-də Xorvatiya Prezidenti İvo Yosiפוviç Azərbaycan rəsmi səfəri etdi. 2012-ci il martın 12-də Azərbaycanla Xorvatiya arasında minalara qarşı fəaliyyət və minalardan təmizləmə sahəsində əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu imzalandı. Bu sənədə əsasən tərəflər müvafiq milli qanunvericilikləri çərçivəsində hər iki dövlətin ərazisi daxilində mina probleminin həll edilməsi məqsədi ilə minalara qarşı fəaliyyət və minalardan təmizləmə sahəsində əməkdaşlıq qurmaq barədə razılığa gəldilər [2].

Azərbaycan Prezidenti mətbuat konfransında bəyan etdi ki, Avropa İttifaqının gələcəkdə üzvü kimi Xorvatiya Avropa inteqrasiya prosesində Azərbaycanı dəstək verə bilər. Qafqaz, Xəzər və Balkan regionlarının iqtisadi-siyasi əməkdaşlıq və inteqrasiya üçün geniş imkanlara malik olduğu bildirildi.

Xorvatiya Prezidenti İvo Yosiפוviç Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həll edilməsi istiqamətində Azərbaycanın təşəbbüslərini müsbət qiymətləndirdi. İvo Yosiפוviç bildirdi ki, sülh olmadan ticarət, iqtisadi münasibətlər mümkün deyildir [15, s. 110-112].

Azərbaycanla Xorvatiya arasında müdafiə sahəsində də əməkdaşlıq mövcud idi. 2013-cü il fevralın 6-da Azərbaycan və Xorvatiyanın müdafiə nazirlikləri arasında mü-

dafə sahəsində əməkdaşlıq haqqında anlaşma memorandumu imzalandı. Memorandum əsasən hər iki dövlət müdafiənin təşkil və idarə olunması, strateji müdafiə icmalı və müdafiənin planlaşdırılması, sülhməramlı əməliyyatlarda iştirak üzrə təcrübə mübadiləsi, müdafiə bütəcisinin planlaşdırılması, hərbi səhiyyə sistemi və digər sahələrdə əməkdaşlıq edəcəkdilər [4].

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Xorvatiyaya rəsmi səfəri 2013-cü il martın 11-12-də baş tutdu. Səfər zamanı martın 11-də Azərbaycan və Xorvatiya arasında strateji tərəfdaşlıq və dostluq münasibətləri haqqında Zaqreb Bəyannaməsi imzalandı [8]. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Xorvatiyanın dövlət başçısı İvo Yosiפוviç arasında imzalanan bəyannamədə suverenliyə, ərazi bütövlüyünə, sərhədlərin toxunulmazlığına qarşılıqlı hörmət ifadə olunur, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin BMT Təhlükəsizlik Şurasının müvafiq qətnamələri və ATƏT-in Lisabon sammitinin üç prinsipinə uyğun olaraq sülh yolu ilə həll olunmasını vacibliyi vurğulanırdı [5]. Prezidentlər arasında keçirilən görüşdə Xorvatiyanın dövlət başçısı İvo Yosiפוviç əlaqələrin siyasi, iqtisadi, mədəni sahələrdə uğurla inkişaf etdiyini, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin beynəlxalq hüquq normaları çərçivəsində həllinin Xorvatiya tərəfindən dəstəkləndiyini bildirdi. Enerji sahəsində fəal əməkdaşlığın vacibliyini qeyd edən Prezident İlham Əliyev Avropanın enerji təhlükəsizliyinə töhfə verən Azərbaycan ilə Xorvatiya arasında bu istiqamətdə əlaqələrin genişləndirilməsinin vacibliyini vurğuladı [9, s. 10].

Tədqiq olunan illərdə Azərbaycanla Xorvatiya arasında hökumətlərarası əlaqələr inkişaf etdirilib, parlamentlərarası əməkdaşlığın inkişafı üçün müəyyən addımlar atılırdı. Bu baxımdan 2013-cü il iyulun 5-7-də Xorvatiya Parlamentinin Sədri Y.Lekonun Azərbaycan rəsmi, 2013-cü il dekabrın 15-17-də Xorvatiyanın Baş naziri Z.Milanoviçin işğuzar, 2014-cü il mayın 18-20-də Milli Məclisin Sədri O.Əsədovun Xorvatiyaya rəsmi səfərləri qarşılıqlı siyasi münasibətlərin inkişafında əhəmiyyətli idi.

2015-ci ilin iyul ayında Xarici İşlər naziri Elmar Məmmədyanov Xorvatiya Respublikasına rəsmi səfər etdi. E.Məmmədyanov Xorvatiya Prezidenti xanım Kolinda Qrabar-Kitaroviçə görüşdü. Görüş zamanı Azərbaycan ilə Xorvatiya arasında siyasi, iqtisadi, enerji və digər sahələrdə əlaqələrin inkişafından məmnunluq ifadə olundu [14].

Xorvatiyanın Prezidenti Kolinda Qrabar-Kitaroviçin 2016-cı il oktyabrın 24-də Azərbaycanda rəsmi səfərdə olması qarşılıqlı münasibətlərin inkişafı baxımından mühüm əhəmiyyətə malik idi. Səfər zamanı Prezident Kolinda Qrabar-Kitaroviç qarşılıqlı siyasi münasibətlərə toxunaraq bu əlaqələrin Avrasiya məkanında sülh və sabitliyin bərqərar olmasına xidmət edəcəyini bildirdi. Cənub-Şərqi Avropada qaz qovşaqlarının yaradılmasının da ümumi sabitliyə öz töhfəsini verəcəyini deyən Prezident Kolinda Qrabar-Kitaroviç bunun insanların yaşayış səviyyəsini artıracağını vurğuladı [16]. İki ölkə arasında keçirilən təbəkətdə görüşdə Kolinda Qrabar-Kitaroviç Xorvatiyanın Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü və suverenliyini dəstəkləndiyini bir daha ifadə etdi. Azərbaycan-Xorvatiya əlaqələrinin Azərbaycan-Avropa İttifaqı əməkdaşlığı çərçivəsində önəmi bildirildi [18].

Prezidentlər arasında keçirilən geniş tərkibli görüşdə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev iki dövlətin yaxın siyasi əlaqələrə malik olduğunu diqqətə çatdıraraq, ikitərəfli, regional təhlükəsizliklə bağlı məsələlərdə mövqelərinin üst-üstə düşdüyünü bildirdi. Azərbaycan prezidenti Avropa İttifaqı ilə münasibətlərin inkişafında Xorvatiyanın böyük rol oynadığını da ifadə etdi.

Xorvatiya Prezidenti Kolinda Qrabar-Kitaroviç iki ölkə arasında 2013-cü ildə imzalanan strateji tərəfdaşlıq və dostluqla bağlı Zaqreb bəyannaməsini yüksək dəyərləndirdi [6].

Xorvatiya prezidentinin şərfinə verilən rəsmi ziyafətdə Xorvatiya dövlət başçısının səfərinə yüksək qiymətləndirən Prezident İlham Əliyev çıxış edərək qarşılıqlı məqsədin hər iki ölkənin daxilində və ətrafında təhlükəsizliyin təmin olunması, regionlar arasında əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi olduğunu bildirdi [19]. Azərbaycan prezidenti Avropada, Qafqazda, Xəzər regionunda ticarət, sərmayə qoyuluşu, enerji sahələrində geniş imkanların olduğunu vurğuladı.

Xorvatiya Prezidenti Kolinda Qrabar-Kitaroviç bəyan etdi ki, Xorvatiya Azərbaycan Qafqaz regionunda, eyni zamanda, Avropa, Avrotlantika və global təhlükəsizlik məsələləri üzrə önəmli tərəfdaş hesab edir [19]. Kolinda Qrabar-Kitaroviç qarşılıqlı münasibətlərin inkişafında Azərbaycandakı Xorvatiya icmasının rolunu xüsusi olaraq qeyd etdi. Xorvatiyanın dövlət başçısı ölkəsinin bir və ya bir neçə enerji mənbəyindən asılılığına son qoymağa çalışdıqlarını, TANAP, TAP və digər enerji layihələrinin tamamlanmasını, İon-Adriatik kəmərinin bu şəkəyə qoşulmasını, nəqliyyat, enerji, rəqəmsallaşdırma infrastrukturunu və digər imkanlar vasitəsilə Adriatik, Balkan, Qara dənizlərin birləşdirilməsi təşəbbüslərinin reallaşmasını gözlədiklərini bildirdi [20].

Xorvatiya prezidenti ADA Universitetində tələbələr qarşısında çıxış edərək Xorvatiyanın Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasındakı münasibətləri yüksək qiymətləndirdiyini, Azərbaycan Xəzər və Qafqaz regionlarında dostu və strateji tərəfdaş hesab etdiyini bildirdi [17].

Səfər çərçivəsində 150-dən çox iş adamının iştirak etdiyi Azərbaycan-Xorvatiya biznes forumu da keçirildi [13].

Beləliklə, Xorvatiya Azərbaycan münasibətləri qarşılıqlı maraqlar, regional və beynəlxalq sülhün və təhlükəsizliyin təmin olunması istiqamətində inkişaf edir. Hər iki ölkə oxşar geosiyasi regionlarda yerləşmiş və hərbi təcavüzə məruz qalmışdır. Lakin Xorvatiya təcavüzdən qurtararaq Avropaya inteqrasiya edə bilmişdir. Xorvatiyanın yerləşdiyi regionda sülhün olması onun davamlı inkişafını dəstəkləyir. Xorvatiya və Azərbaycan geniş iqtisadi əməkdaşlıq imkanlarına malikdir və bu imkandan istifadə edirlər. İki ölkənin enerji sahəsində əməkdaşlığı regionda sabitliyi möhkəmləndirir. Azərbaycan Xorvatiya ilə regional və global təhlükəsizlik məsələləri, müdafiə sahəsində, habelə diplomatik kadrların hazırlığı istiqamətində də əməkdaşlıq edir.

ƏDƏBİYYAT

1. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Xorvatiyaya rəsmi səfəri. Dövlət başçılarının birgə matbuat konfransı. <http://files.preslib.az/site/aliyev/2005.pdf>.
2. Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Xorvatiya Respublikası Hökuməti arasında minalara qarşı fəaliyyət və minalardan təmizləmə sahəsində əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu. <http://e-qanun.az/framework/23435>.
3. Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi ilə Xorvatiya Respublikasının Xarici İşlər və Avropaya İnteqrasiya Nazirliyi arasında əməkdaşlıq haqqında protokol. <http://e-qanun.az/framework/10645>.
4. Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi və Xorvatiya Respublikasının Müdafiə Nazirliyi arasında müdafiə sahəsində əməkdaşlıq haqqında anlaşma memorandumu. <http://e-qanun.az/framework/25380>.
5. Azərbaycan Respublikası və Xorvatiya Respublikası arasında strateji tərəfdaşlıq və dostluq münasibətləri haqqında Zaqreb Bəyannaməsi. <http://e-qanun.az/framework/25937>.
6. Azərbaycan və Xorvatiya arasında yaxşı əməkdaşlıq perspektivləri var. "Azərbaycan" qəz., 2016, 25 oktyabr, № 235 (7379).

7. Azərbaycan-Xorvatiya münasibətləri, 17.09.2014. http://www.mfa.gov.az/files/file/Azərbaycan_-_Xorvatiya_munasibetleri_17.09.2014.pdf.
8. Azərbaycan və Xorvatiya respublikaları arasında strateji tərəfdaşlıq və dostluq münasibətləri haqqında Zaqreb Bəyannaməsi imzalanmışdır. <http://www.president.az/articles/7551>.
9. Azərbaycan 2013-2003: əsrə bərabər illər. Xarici siyasət: ikitərəfli və çoxtərəfli beynəlxalq münasibətlər – beynəlxalq inteqrasiya və ölkənin nüfuzunun güclənməsi. Bakı: Şərq-Qərb, 2013, 256 s.
10. Azərbaycanın xarici siyasəti: Sənədlər məcmuəsi. 2008. İkinci hissə. Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi. Bakı: GARİSMA MMC, 2009, 440 s.
11. Azərbaycanın xarici siyasəti: Sənədlər məcmuəsi. 2007, II hissə, Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyi. Bakı: GARİSMA, 2009, 1040 s.
12. Azərbaycanın xarici siyasəti: Sənədlər məcmuəsi. 2008, I hissə, Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyi. Bakı: GARİSMA, 2009, 656 s.
13. Bakıda Azərbaycan-Xorvatiya biznes forumu keçirilib. "Təbib" qəz., 2016, 31 oktyabr, № 18 (1636).
14. Elmar Məmmədovun Xorvatiya Respublikasının Prezidenti ilə görüşüb. <https://report.az/xarici-siyaset/elmar-memmedy-respublikasiezidenti-ile-gorusub>
15. Əliyev İ. İnkişaf – məqsədimizdir (fevral 2012-aprel 2012). 50-ci kitab, Bakı: Azərşəf, 2017, s. 110-112.
16. Xorvatiya-Azərbaycan münasibətləri sabitliyə xidmət edəcək. https://525.az/site/?name=xeber&news_id=66506.
17. Xorvatiya Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasındakı münasibətləri yüksək qiymətləndirir. "Azərbaycan" qəz., 2016, 25 oktyabr, № 235 (7379).
18. İlham Əliyev Xorvatiya Prezidenti Kolinda Qrabar-Kitaroviçlə görüşdü. <http://yalan.info/ilham-aliyev-xorvatiya-prezidenti-kolinda-grabar-kitarovicle-gorusdu>.
19. İlham Əliyevin adından Xorvatiya Respublikasının Prezidenti xanım Kolinda Qrabar-Kitaroviçin şərfinə rəsmi ziyafət verilib. <http://www.president.az/articles/21528>.
20. Prezident Kolinda Qrabar-Kitaroviçin çıxışı. "Azərbaycan" qəz., 2016, 25 oktyabr, № 235 (7379).
21. Фирсова С. ЕС: Четыре сценария для Балкан. <http://alleuropalux.org/?p=1123>.
22. Bicher S. Balkans-Caucasus-Middle East interaction in the crisis triangle. http://www.tasam.org/en/Icerik/33943/balkans-caucasus-middle_east_interaction_in_the_crisis_triangle.
23. Croatian Foreign Policy Aims. <http://www.mvep.hr/en/foreign-politics/foreign-policy-aims>.

Медни Исманлов

ОТНОШЕНИЯ АЗЕРБАЙДЖАНА С ХОРВАТИЕЙ

В статье исследуется процесс установления и развития отношений между Азербайджаном и Хорватией. Азербайджано-хорватские отношения развиваются на основе взаимных интересов, в направлении обеспечения регионального и международного мира и безопасности. Обе страны расположены в аналогичных геополитических регионах и подверглись военной агрессии. Однако Хорватия смогла противостоять агрессии и интегрироваться в Европу.

Установление мира в регионе способствует устойчивому развитию Хорватии. Хорватия и Азербайджан имеют широкие возможности для экономического сотрудничества и используют эти возможности. Энергетическое сотрудничество между двумя странами укрепляет стабильность в регионе. Азербайджан также сотрудничает с Хорватией в области региональной и глобальной безопасности, в сфере обороны, а также в области подготовки дипломатических кадров. В статье также анализируются взаимные визиты глав обоих государств и подписанные документы.

Ключевые слова: *межправительственное сотрудничество, визит президентов, экономическое сотрудничество, безопасность.*

Mehdi İsmayilov

RELATIONS BETWEEN AZERBAIJAN AND CROATIA

The paper deals with the process of establishing and developing relations between Azerbaijan and Croatia. The Azerbaijani-Croatian relations are developed on the basis of mutual interests, in the direction of ensuring regional and international peace and security. Both countries are located in similar geopolitical regions and were subjected to military aggression. However, Croatia was able to resist the aggression and integrate into Europe.

The establishment of peace in the region contributes to the sustainable development of Croatia. Croatia and Azerbaijan have wide opportunities for economic cooperation and they are using these opportunities. Energy cooperation between the two countries strengthens stability in the region. Azerbaijan also cooperates with Croatia in the field of regional and global security, in the field of defense, as well as in the training of diplomatic personnel. The paper also analyzes mutual visits of the heads of both states and signed documents.

Keywords: *intergovernmental cooperation, visit of presidents, economic cooperation, security.*

(Akademik İsmayıl Hacıyev tərəfindən təqdim edilmişdir)